

Zašto Zagreb nije europska prijestolnica kulture

Grad Zagreb neosporna je kulturna metropola Hrvatske. Ali jednoglasnom odlukom neovisnog međunarodnog povjerenstva, nije ušao ni u drugi krug izbora za europsku prijestolnicu kulture. Što je to pošlo po zlu? Zašto ambiciozna grupa koja je radila na zagrebačkoj kandidaturi, a imala je i uglednog stranca za savjetnika Airana Berga, nije uspjela premostiti ni prvu prepreku u borbi za prestižnu titulu? Za mjesec dana povjerenstvo će objaviti ocjene svake od devet kandidatura. Tada će biti jasnije zbog čega je ponižen grad Zagreb jer je njegov neulazak u drugi krug poniženje svih onih koji plaćaju zagrebački prirez, a nitko ih ne pita ništa o tome kako se taj novac troši. Ni troškovi za zagrebačku kandidaturu nisu bili niski. Milijun kuna. A milijun nije mali novac. Što bi neka neovisna kazališna trupa ili neki mali privatni izdavač mogao napraviti sa milijun kuna? Koliko bi te kune pomogle nekom mladom slikaru ili kiparu, grafičkom dizajneru ili fotografu? Ili nekoj mladoj osobi koja se bavi suvremenim plesom? Istina, u uloženu cijenu od milijun kuna Zagreb je konačno dobio dokument o strateškom razvoju svoje kulture. Ali, taj su dokument mnogi kritizirali. Kritiziran je i način na koji je dokument

Ako je gradonačelnik Bandić prije dva mjeseca znao da Zagreb nema nikakve šanse, zašto se milijun kuna bacilo uzalud

ugledao svjetlo dana i na koji je došao pred zastupnike Skupštine grada, koji su ga, ipak usvojili. Dojam je da se puno toga u vezi s kandidaturom Zagreba za EPK radilo navrat-nanos. A da iza kandidature čvrsto nije stao čak ni Milan Bandić, gradonačelnik koji inače jako voli pompozne projekte. Pa i on je na prezentaciji gradova kandidata u svom šaljivom stilu rekao da Zagreb nema nikakve šanse postati europskom kulturnom prijestolnicom. Pa ako je to gradonačelnik Bandić znao prije dva mjeseca, zašto se Zagreb uopće kandidirao? Zašto je gradonačelnik dopustio blamažu glavnog grada Hrvatske? I trošenje milijun kuna uzalud? I stvaranje strateškog dokumenta koji gotovo svi kritiziraju i koji je jedno vrijeme bio čuvan kao vojna tajna? Doduše, i zagrebački SDP je svojedobno izradio svoj strateški kulturni dokument koji je javno predstavljen, a onda ga je popapala maca. O njemu ne smiju govoriti ni njegovi autori jer je riječ o dokumentu koji je naručila i platila stranka, pa samo stranački dužnosnici imaju pravo govoriti o njemu. Tako Zagreb danas ima dvije strategije kulturnog razvoja. Jedna je stranačka, a druga gradska, službena. Jedna je zaboravljena, druga je postala upitna već u trenutku kada je metropola izgubila šansu za svoje europsko prijestolništvo. Istina. Zagreb ima bogatu kulturnu ponudu i bez EPK. Ima i ambiciozne kulturne planove. Ali, trenutačno i svjedočimo svojevršnom krahu kulturnog, i ne samo zagrebačkog, modela koji se nije izmijenio još od samoupravnih interesnih zajednica za kulturu. U tom zagrebačkom javnom i zapravo impozantnom kulturnom pogonu nema odgovornosti za ljude koji vode javne institucije, kakve su primjerice kazališta. Novac se baca u krizi. Puna nam je kultura uhljeba. A za to nitko ne odgovara. Pa kako će uhljebi Zagreb progurati u drugi krug izbora za kulturnu prijestolnicu? Ili kako će to uhljebe savjetovati strani savjetnik koji i sam misli da stanovnici Zagreba ne znaju što je zagrebački identitet ili još gore, da Zagreb i nema identiteta. A možda ga i nema kada tako pasivno gleda kako mu se divlja po najvrednijim kulturnim spomenicima kao što je to crkva sv. Marka i napose njen južni portal, a da nitko iz Grada ne osudi takvo oskrvrnuće sakralnog i umjetničkog prostora jedinstvene ljepote.